

PRESSMEDDELANDE nr 9/25

Luxemburg den 3 februari 2025

Tribunalens beslut i mål T-1126/23 | Asociația Inițiativa pentru Justiție/kommissionen

Rättsstatsprincipen: Tribunalen avvisar den talan som väckts av en rumänsk yrkessammanslutning för åklagare mot kommissionens beslut att upphäva beslutet om inrättande av en mekanism för samarbete och kontroll

Genom avvisningsbeslutet tar tribunalen ställning till bland annat den tidigare oprövade frågan om förhållandet mellan principen om direkt effekt och kravet på att en fysisk eller juridisk person – för att ha talerätt – ska vara direkt berörd av ett beslut som är föremål för en talan om ogiltigförklaring enligt artikel 263 fjärde stycket FEUF

Förevarande mål ska ses mot bakgrund av en genomgripande reform av rättsväsendet och kampen mot korruption i Rumänien. Reformen har följts upp på unionsnivå sedan år 2007 enligt mekanismen för samarbete och kontroll (nedan kallad samarbets- och kontrollmekanismen). Mekanismen, som inrättades genom beslut 2006/928¹, syftade till att följa upp de reformer som Rumänien genomfört för att uppfylla de särskilda riktmärken som anges i bilagan till beslutet (nedan kallade riktmärkena). Riktmärkena fastställdes i syfte att fullborda Rumäniens anslutning till unionen genom att – före landets anslutning till unionen – åtgärda de brister som Europeiska kommissionen konstaterat. Då kommissionen ansåg att Rumänien uppfyllt de nämnda riktmärkena antogs, den 15 september 2023, beslut 2023/1786² (nedan kallat det angripna beslutet) vilket upphävde beslut 2006/928. Samarbets- och kontrollmekanismen upphävdes därmed.

Asociația Inițiativa pentru Justiție är en yrkessammanslutning för åklagare i Rumänien vars syfte är att verka för respekt för rättsstaten i Rumänien. Sammanslutningen har angripit beslutet om upphävande inför Europeiska unionens tribunal och gjort gällande att upphävandet av samarbets- och kontrollmekanismen direkt påverkar dess medlemmar eftersom de, i avsaknad av mekanismen, utsätts för en ökad risk för orättfärdiga disciplinåtgärder. Kommissionen har framställt en invändning om rättegångshinder och anser att varken sammanslutningen eller dess medlemmar är direkt berörda av beslutet.

Genom sitt beslut **avvisar tribunalen talan. Sammanslutningen anses inte ha talerätt vare sig i eget namn eller på de åklagares vägnar vars intressen den försvarar.**

I sin bedömning av huruvida det angripna beslutet har direkt rättslig inverkan på situationen för de åklagare som är medlemmar i sökandesammanslutningen påpekar tribunalen inledningsvis följande. **Då det angripna beslutet upphävde beslut 2006/928 ska det prövas mot bakgrund av föremålet för, innehållet i samt det rättsliga och faktiska sammanhang i vilket sistnämnda beslut ingår.** Härav följer att det angripna beslutet endast kan ha en direkt rättslig inverkan på de rumänska åklagarnas ställning om beslut 2006/928 i sig kunde ha en sådan inverkan.

Så är emellertid inte fallet. Det **framgår nämligen av beslut 2006/928 att dess verkningar var begränsade till relationen mellan unionen och Rumänien**. Beslutet avsåg inte enskilda, däribland åklagarna, vare sig direkt eller indirekt. I motsats till vad sökandesammanslutningen har gjort gällande, har **nämnda beslut inte gett dess medlemmar några rättigheter, varför beslutet inte kan anses ha någon direkt inverkan på deras rättsliga ställning**.

Det förhållandet att EU-domstolen ansett att riktmärkena har direkt effekt³ kan inte i sig anses medföra att de nödvändigtvis medförde motsvarande rättigheter för åklagarna som de direkt kan göra gällande inför nationell domstol. Till stöd för sin bedömning påpekar tribunalen att domstolen inte bedömt frågan om riktmärkenas direkta effekt utifrån de rättigheter och/eller skyldigheter som uppkommer för enskilda.⁴ I stället har domstolen utgått ifrån att principen om direkt effekt även omfattar en skyldighet för nationella domstolar att underlåta att tillämpa nationell lagstiftning eller rättspraxis som strider mot unionsrätten.

Tribunalen påpekar att **riktmärkenas direkta effekt inte under några omständigheter kan anses innebära att enskilda kan bestrida beslut om att avskaffa dessa riktmärken utan att styrka att detta avskaffande i sig, direkt och på ett individuellt sätt, inverkar på deras rättsliga ställning**. Att så skulle vara fallet har inte styrkts i förevarande fall.

Tribunalen drar slutsatsen att sammanslutningen inte kunde anses direkt berörd av beslut 2006/928, och följaktligen inte av det angripna beslutet heller, varför sökanden saknar talerätt. Tribunalen påpekar dock att **oberoende av det faktum att beslut 2006/928 om inrättande av en mekanism för samarbete och kontroll har upphävts, kan de åklagare som är föremål för disciplinförfaranden alltid åberopa den rätt till domstolsskydd som unionsrätten ger dem enligt artikel 19 FEU**.

Slutligen erinrar tribunalen om att tolkningen av sakprövningsförutsättningarna för en talan om ogiltigförklaring mot bakgrund av den grundläggande rätten till ett effektivt domstolsskydd inte får leda till ett kringgående av de villkor som uttryckligen föreskrivs i fördragen.

PÅPEKANDE: Syftet med talan om ogiltigförklaring är att rättsakter som har antagits av unionens institutioner och som strider mot unionsrätten ska ogiltigförklaras. Medlemsstaterna, de europeiska institutionerna och enskilda får, på vissa villkor, väcka talan om ogiltigförklaring vid domstolen eller tribunalen. Om talan är välgrundad ska rättsakten ogiltigförklaras. Den berörda institutionen måste fylla det rättsliga tomrum som kan uppkomma till följd av att rättsakten ogiltigförklaras.

PÅPEKANDE: Tribunalens avgörande kan överklagas till domstolen inom två månader och tio dagar från delgivningen. Överklagandet ska vara begränsat till rättsfrågor.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för tribunalen.

Beslutet i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127.

Håll dig uppdaterad!

¹ Kommissionens [beslut 2006/928/EG](#) av den 13 december 2006 om inrättande av en mekanism för samarbete och kontroll av Rumäniens framsteg vid uppfyllandet av de särskilda riktmärkena för reformen av rättsväsendet och kampen mot korruption.

² Kommissionens [beslut \(EU\) 2023/1786](#) av den 15 september 2023 om upphävande av beslut 2006/928/EG om inrättande av en mekanism för samarbete och kontroll av Rumäniens framsteg vid uppfyllandet av de särskilda riktmärkena för reformen av rättsväsendet och kampen mot korruption.

³ Dom av den 18 maj 2021, Asociația "Forumul Judecătorilor din România" m.fl., [C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 och C-397/19](#), punkt 249).

⁴I den mening som följer av rättspraxis i domen av den 5 februari 1963, van Gend & Loos, [26/62](#).